

РЕЦЕНЗІЇ

УДК 343.8

Колб О. Г.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
професор кафедри політології,
управління та державної безпеки
Волинського національного
університету імені Лесі Українки
ORCID: 0000-0003-1792-4739

ПРО ДЕЯКІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Рец. на монографію: Денисова Т. А., Павлов В. Г. Кримінально-виконавче забезпечення виконання покарань у виді позбавлення волі: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2020. 376 с.

У 2020 році в науковому світі з'явилося унікальне видання, яке суттєвим чином збагатило теоретико-прикладні засади кримінально-виконавчої науки, а також створило відповідні методологічні засади для подальших наукових досліджень з цих питань, а саме – монографія «Кримінально-виконавче забезпечення виконання покарань у виді позбавлення волі», підготовлена авторським колективом, за заг ред. доктора юридичних наук, професора, Заслуженого юриста України Т. А. Денисової.

Як з цього приводу зауважили її автори, у даному виданні розглянуто комплекс теоретичних та практичних питань організації забезпечення виконання покарань у виді позбавлення волі персоналом кримінально-виконавчої системи України, а також розкрито поняття персоналу як суб'єкта кримінально-виконавчих правовідносин та обґрунтовано його місце у структурі

правоохоронних органів нашої держави.

При цьому вказане видання орієнтоване не тільки на студентів, магістрів та аспірантів, але й на практичних працівників Державної кримінально-виконавчої служби України – саме у цьому й проявляється, як видається, актуальність, теоретичне та практичне значення зазначеної наукової розробки.

Такий висновок ґрунтується на глибокому аналізі змісту даної монографії та її структурних елементів.

Вказане видання по структурі складається із чотирьох розділів та дванидцяти підрозділів, кожен із яких змістовно відображає сутність досліджуваної проблематики, а також містить у собі конкретні науково обґрунтовані заходи, спрямовані на її вирішення.

Зокрема, у розділі 1 «Персонал Державної кримінально-виконавчої служби України як суб'єкт кримінально-виконавчих правовідносин

та його місце у структурі правоохоронних органів», який складається з двох підрозділів, авторами монографії досить детально проаналізовані питання, що стосуються персоналу ДКВС України як суб'єкта кримінально-виконавчих правовідносин, та досліджені ті змістовні елементи його діяльності, що обумовлюють його взаємозв'язок з іншими правоохоронними органами і його місце у системі цих державних структур.

Крім цього, на підставі отриманих результатів дослідження, авторами монографії зроблено науково обґрунтований висновок про те, що кримінально-виконавчі правовідносини виникають після вступу в силу вироку суду, що встановлює особі, яка вчинила злочин, конкретний вид та розмір покарання, а припиняється – із завершенням процесу виконання і відбування покарання, а також інших засобів кримінально-правового характеру (підрозділ 1.1, сторінка 31).

У свою чергу, у розділі 2 даної монографії «Витоки та сучасний стан кримінально-виконавчих засад забезпечення персоналом виконання покарань у виді позбавлення волі», який структурно включає в себе три підрозділи, піддано всебічному аналізу еволюційні процеси виконання зазначених покарань персоналом ДКВС України, з'ясовано зміст функцій цих осіб, а також встановлено сучасний стан наукової розробки тих проблем, які склали предмет вказаного дослідження.

Цікавим у зв'язку з цим є висновки, до якого дійшли автори цієї монографії, а саме – незважаючи на широкомасштабні обговорення питань кримінально-виконавчого спрямування, проблеми роботи пер-

соналу у нових, складних умовах, свого відображення на законодавчому рівні не знайшли (підрозділ 2.1, сторінка 80).

Важливим є й інший висновок, який зробили Т.А. Денисова та В.Г. Павлов на сторінці 91 монографії (підрозділ 2.2), зокрема, щодо того, що при реформуванні політичних, економічних, соціальних та духовних основ суспільства необхідно вносити відповідні зміни у діяльність правоохоронних органів, до яких віднесено й ДКВС України, яка, у свою чергу, має базувати свою діяльність на демократичних засадах.

Без сумніву, прикладне значення має і той висновок, який сформулювали автори на сторінці 92 рецензованої роботи (підрозділ 2.3), а саме – проблема персоналу ДКВС України, який забезпечує виконання покарань у виді позбавлення волі, окремої уваги дослідниками не приділялись. І це, незважаючи на те, що саме персонал є одним з основних суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин.

Не менш важливим у цьому сенсі є розділ 3 цієї роботи «Доктринальні та практичні засади забезпечення персоналом карально-виправного впливу на засуджених до позбавлення волі», в якому з'ясовано такі змістовні елементи як: правовідносини між персоналом та засудженими при забезпеченні вимог режиму і безпеки в установах виконання покарань (підрозділ 3.1); матеріально-побутове та медичне забезпечення в установах виконання покарань (підрозділ 3.2); забезпечення залучення засуджених до суспільно-корисної праці в установах виконання покарань (підрозділ 3.3), а також забезпечення персоналом

соціально-виховної роботи із засудженими, надання загально-освітніх послуг та здійснення професійно-технічного навчання (підрозділ 3.4).

У такому ж контексті сформульовано зміст й розділу 4 даної монографії «Сучасні проблеми вдосконалення діяльності персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України», що структурно складається з трьох підрозділів, у яких авторами цієї роботи виведені науково обґрунтовані кримінально-виконавчі напрями поліпшення виправного впливу на засуджених (підрозділ 4.1), а також ті напрями, що обумовлюють удосконалення кримінально-виконавчої служби України (підрозділ 4.2), та з'ясовано

зміст і визначено роль заохочувальних норм кримінально-виконавчого права, як засобів формування правомірної поведінки засуджених до позбавлення волі (підрозділ 4.3).

Таким чином, виходячи з результатів проведеного аналізу змісту монографії «Кримінально-виконавче забезпечення виконання покарань у виді позбавлення волі», підготовленої Т. А. Денисовою та В. Г. Павловим, слід констатувати, що зазначене навчально-наукове видання є актуальним та таким, що має теоретичне і практичне значення, і може бути використано у навчальному процесі і науковій діяльності вищих навчальних закладів.